

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avdelning 2 Enhet 21

DOM
2015-01-20
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
10385-14
10386-14

SÖKANDE

Sandå Sverige AB, 556467-7119
Box 732
182 17 Danderyd

Sandå Halmstad AB, 556586-0367
Flygaregatan 10
302 38 Halmstad

Ombud: Advokat Maria Pedersen och jur.kand. Styrmir Olafsson
Advokatfirman Pedersen AB
Box 3462
103 69 Stockholm

MOTPART

Region Halland
Box 517
301 80 Halmstad

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller delvis ansökan på så sätt att regionens ramavtalsupphandling avseende målningsarbeten, dnr RU140097, inte får avslutas förrän rättelse vidtagits genom förnyad anbudsutvärdering avseende fastighetsgrupperna D och E enligt vad som anges i domskälen.

Förvaltningsrätten avslår ansökan i övriga delar.

BAKGRUND

Region Halland (regionen) genomför en ramavtalsupphandling av Fastighetsunderhåll 2015 inom olika kategorier, bl.a. målningsarbeten (ME), dnr RU140097. Upphandlingen genomförs med ett öppet förfarande.

I tilldelningsbeslut den 26 september 2014 angav Region Halland att Lindmarks Måleri AB (Lindmarks) valts som ramavtalsleverantör för målningsarbeten, fastighetsgrupperna A och C samt AP Måleri AB (AP Måleri) för fastighetsgrupp D och E. Sandå Sverige AB placerade sig vid utvärderingen på andra plats i fastighetsgrupperna C, D och E och Sandå Halmstad AB (gemensamt bolagen) på andra plats i fastighetsgruppen A.

YRKANDEN M.M.*Ansökan om överprövning*

Bolagen ansöker nu gemensamt om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen av ramavtal avseende målningsarbeten för fastighetsgrupperna A, C, D och E inte får avslutas förrän rättelse vidtagits genom förnyad utvärdering där de vinnande anbuderna i dessa grupper inte får beaktas.

Till stöd för sin talan anför bolagen i huvudsak följande. Lindmarks har tilldelats kontrakt i fastighetsgrupperna A och C. Regionen har ställt upp ett krav i förfrågningsunderlaget på att anbudsgivare ska uppge referenser för bedömning av anbudsgivares lämplighet. Lindmark har i sitt anbud lämnat fem referenser per nyckelperson. Enligt punkten AFB.52 i förfrågningsunderlaget ska referenserna avse sådan verksamhet där såväl verksamhetens egen personal som allmänheten påverkas av arbetena. Referensobjekten 3 – 4 för nyckelperson 1 och referensobjekten 2 – 5 för nyckel-

person 2 i anbudet är bristfälliga i detta avseende. Beskrivningarna av objekten är mycket knapphändiga och översiktliga, varför det inte kan utläsas på vilket sätt referenserna är relevanta. Det framgår inte om och i så fall hur de medfört någon påverkan på allmänheten eller verksamhetens personal. När det gäller ombyggnad av omklädningsdel, nybyggnad, kontor för privat aktör, fabrik osv. är det mycket svårt att se att allmänheten i någon grad skulle kunna ha påverkats av arbetena. Inte heller är det fråga om vårdintensiva men för allmänheten stängda utrymmen, vilket skulle kunna accepteras enligt den aktuella punkten. I flera av fallen är det inte heller fråga om offentliga beställare. Måleriarbeten vid en ombyggnad av ICA Maxi kan knappast anses vara en relevant referens för en offentlig beställare som ställt krav på bland annat arbeten i vårdmiljö.

Av de beskrivningar som lämnats framgår inte heller typ eller storlek på referensobjekten, vilket krävs enligt anbudsföreläggandet. Det ska även noteras särskilt att regionen har ställt upp en exemplifiering av potentiella referensobjekt som uteslutande avser offentlig verksamhet. Det krävs således av referenser som inte har en offentlig beställare eller avser offentlig verksamhet att det tydligt framgår på annat sätt varför referenserna är relevanta för upphandlingen. Lindmarks har inte heller lämnat de i förfrågningsunderlaget och anbudsföreläggandet efterfrågade uppgifterna om e-post till referenspersonen avseende referensobjekt 3 och 5 för nyckelperson 1. Detta medför en försvårad kontakt, vilket innebär att Lindmarks behandlas på ett annat sätt än övriga anbudsgivare. Ett anbud som inte innehåller samtliga efterfrågade uppgifter kan inte antas av den upphandlande myndigheten. Regionens agerande strider således mot likabehandlingsprincipen.

Eftersom Lindmarks anbud inte uppfyller de krav som ställts på åberopade referenser var regionen skyldig att förkasta anbudet. Genom att inte förkasta anbudet har regionen brutit mot likabehandlingsprincipen. Enligt regionens sammanställning av utvärderingen skulle bolagen ha placerat sig

som det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet vid ett korrekt förkastande av Lindmarks anbud. Bolagen har därför lidit skada eller riskerar att lida skada till följd av regionens felaktiga hantering av upphandlingen.

Av regionens sammanställning av utvärderingen framgår även att Lindmarks fått maximala nio poäng för sitt anbud, däribland maximal poäng för sina referenser. Även om inte Lindmarks anbud borde ha diskvalificerats skulle det under alla förhållanden inte tilldelats maximal poäng vid utvärderingen eftersom flera referenser inte uppfyller de krav som ställs för att få en poäng. Varje poäng i utvärderingen motsvarade ett avdrag om 67 500 kr till utvärderingspriset, se punkt AFB. 53. Skillnaden mellan bolagens utvärderingspris och Lindmarks är i såväl fastighetsgruppen A som C mindre än detta belopp. Vid en korrekt utvärdering, där Lindmarks anbud inte fått maximal poäng, skulle bolagens anbud vara det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Bolagen borde därför rätteligen ha tilldelats respektive kontrakt för fastighetsgrupperna A och C. Regionens felaktiga utvärdering har således medfört skada för bolagen.

Även AP Måleris anbud i fastighetsgrupperna D och E innehåller sådana brister att regionen borde ha förkastat anbuden. AP Måleri har offererat två nyckelpersoner och för vardera person uppgett fem referensobjekt. Det saknas dock uppgifter om på vilket sätt referenserna är relevanta. Typ och storlek är genomgående oklart angivna för referenserna. Det framgår inte heller om arbetena medfört någon påverkan på allmänheten eller verksamhetens personal. Detta gäller referensobjekten 1-5 för nyckelperson 1. När det gäller referensobjekt 1 och 4 står det klart att beställarna är privata. Det får därför ställas högre krav på det redogörs för uppdragens relevans. I förevarande fall har det inte visats att renovering av kontorsutrymmen vid Eon eller hotellrum på Grand Hotell skulle kunna jämföras med de uppdrag som omfattas av upphandlingen. Uppdragen har inte heller berört både allmänhet och offentlig verksamhet.

Det framgår även klart av förfrågningsunderlaget att referensuppdragen ska vara avslutade vid tidpunkten för anbudets ingivande, se AFB.53. Det bör därför noteras att gällande referensuppdrag 1 har slutförandetiden för uppdraget angetts till den 13 december 2014, dvs. en tidpunkt som ännu inte inträffat. Denna brist innebär i sig att ingivna referenser från AP Måleri inte uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget. Om regionen stämt av detta med AP Måleri innan anbudet antogs innebär det att regionen tillåtit en rättelse. Regionen har inte haft rätt att göra det. Det kan inte anses vara fråga om en uppenbar felskrivning.

Referensobjekten 2, 3 och 5 för nyckelperson 1 samt 1 – 2 avseende nyckelperson 2 avser renovering eller målning av bostäder, vilket inte kan anses utgöra pågående verksamhet. Det bedrivs typiskt sett inte någon verksamhet i boendemiljö. Tidsangivelsen för referensobjekt 4 för nyckelperson 2 kan inte heller anses utvisa att uppdraget varit pågående under två månader. Startdatum har uppgetts vara juli 2011 och slutförandedatum september 2011. Det är inte närmare angivet när i respektive månad som uppdraget påbörjats och avslutats. Entreprenaden kan med andra ord ha påbörjats i slutet av juli och avslutats i början av september, vilket skulle innebära en till en och en halv månads sammanhängande entreprenadtid. Till detta måste även tilläggas att perioden sammanfallit med semesterperioderna (juli – augusti), något som ger ytterligare skäl att ifrågasätta om två månaders sammanhängande arbete verkligen visats med angivandet av den aktuella perioden. AP Måleri har således inte gett in referenser i enlighet med de krav som ställts upp av regionen, som därför varit skyldiga att förkasta anbudet. Eftersom bolagens anbud därmed skulle ha placerat sig på första plats i utvärderingen har regionens överträdelse av LOU medfört att bolaget lidit skada eller i vart fall riskerar att lida skada. Det finns därför skäl att besluta om rättelse av upphandlingen på så sätt att ny utvärdering ska genomföras, vid vilken AP Måleris anbud inte ska beaktas.

Det som anförts ovan om utvärdering av referenser gäller även i förhållande till AP Måleris anbud, likaså vad gäller skillnaden mellan bolagens anbud och AP Måleris utvärderingspris i förhållande till avdraget på 67 500 kr i utvärderingspriset. Den felaktiga utvärderingen har medfört att bolaget lidit skada eftersom det därmed hamnat på andra plats i utvärderingen. Det finns därför grund för rättelse i form av ny utvärdering.

Regionens inställning

Regionen anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Bolagen hänvisar till ett avsnitt i förfrågningsunderlaget som inte ska tillämpas på Måleriarbeten. De krav som bolagen anser att antagen leverantör inte har uppfyllt överensstämmer inte med de krav som regionen faktiskt ställer på leverantörer av målerientreprenad i förfrågningsunderlaget. Det framgår av punkten AFB.52 i förfrågningsunderlaget att kravet på att anbudsgivare ska ”ha tre referensobjekt avseende ombyggnad under pågående verksamhet” gäller byggnad-, rör-, luft- samt elentreprenad och inte målerientreprenad. Detta kan även utläsas av anbudsformuläret för målningensarbeten då det saknas fält där referensobjekt ska redovisas enligt punkten AFB.52. Frågan om en företagsreferens ska avse offentligt driven verksamhet eller privat aktör och allt annat som bolaget hänför till aktuellt avsnitt är därför inte relevant.

Hur måleriarbeten ska utvärderas framgår i stället av punkten AFB.53 under rubriken ”Utvärdering av ME och BBE”. Upphandling är visserligen ett flerstegsförfarande och det är i många fall lämpligt att bedöma leverantörernas lämplighet, men i detta fall bedömdes att målningentreprenader inte krävde en undersökning av leverantörers tidigare uppdrag. Skälet för detta är att en målningentreprenad inte kan anses vara lika ingripande som övriga entreprenadkategorierna som upphandlas genom aktuellt ramavtal. Regionen valde därför att enbart undersöka nyckelpersoners referenser.

Hur detta ska gå till anges som sagt närmare i punkten AFB. 53 under rubriken ”utvärdering av ME” samt i anbudsföreläggandet. Under denna punkt finns inte heller den hänvisning till vårdinrättningar, förvaltningar m.m. som bolagen har läst in och felaktigt åberopat. Förminskandet av konkurrensreferenser som avser Grand Hotell och Eon m.m. utgör således ingen relevant juridisk argumentation.

Regionen vidhåller att referenserna för AP Måleri avser arbeten i pågående verksamhet. Ombyggnad under pågående verksamhet kan även innefatta bostadshus med kvarboende hyresgäster. Pågående verksamhet innebär i detta fall ommålning av bostadshus med kvarboende hyresgäster i kombination med hänsynstagande i form av skyddsåtgärder i förhållande till allmänhet, trafik, renhållning och sophantering m.m. AP Måleri har endast skrivit fel i sitt anbud avseende slutförandedatum i december 2014. Arbetet slutfördes under år 2013. Regionen anser därför att anbudsgivaren har visat att referensen uppfyller tidskravet. Redovisat arbete om målning av 35-40 kontorsutrymmen kunde omöjligt ha tagit ett år och fem månader i anspråk. Regionen bad därför om skriftlig bekräftelse om att arbetet slutfördes under december 2013. Regionen har inget skäl för att inte utgå från att två månaders arbete ryms inom den i anbudet angivna tidsperioden. Regionen ser inte heller några konstigheter i att arbete har utförts under sommarmånaderna.

Av punkten AFB.31 framgår att anbud som saknar begärda uppgifter kan komma att förkastas. Det finns därmed ingen grund för att Lindmarks anbud inte skulle utvärderas enbart för att det saknar uppgift om e-postadress.

Regionen vidhåller således att de antagna leverantörerna har uppgett och redovisat referenser för nyckelperson 1 och 2 i enlighet med vad som stadgats i förfrågningsunderlaget och att regionens bedömning av dessa har varit korrekt. Sammanfattningsvis föreligger inte grund för ingripande.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva bl.a. en upphandling (16 kap. 4 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts (16 kap. 5 § LOU).

En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning (9 kap. 8 § LOU).

Utredningen i målet

Av nedan angivna punkter i förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande.

AFB.52

Anbudsgivare ska ha tre referensobjekt avseende ombyggnad under pågående verksamhet (gäller BE, RE, LE och EE).

- Referensobjekt ska avse sådana objekt där verksamhetens egen personal och allmänheten berörs av arbeten (exempel: vårdinrättningar, mottagningar, kontor för myndigheter och förvaltningar). Som referensobjekt godkänns även objekt med vårdintensiv verksamhet (röntgen, operation etc.) där allmänheten ej har tillträde. Referensobjekt ska ha haft en omfattning av minst två månaders sammanhängande arbete. Objekt ska vara slutfört (ej pågående) under åren (2009-2014). För etappuppdelade objekt får genomförd etapp åberopas som referensobjekt.

AFB.53

Vid utvärdering kommer angivna fastighetsgrupper (A-F) att prövas var för sig. Det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt – lägst ”Utvärderingssumma” – för varje fastighetsgrupp kommer att antas. Utvärderingssumma = anbudssumma (se nedan) - avdrag för uppdragsorganisation (se nedan)

Under rubriken ”Utvärdering för ME och BBE” anges följande. Anbudsen kan få max 9 poäng för offererad uppdragsorganisation med namngivna nyckelpersoner för uppdraget. Max två personer får anges. Med ”nyckelperson” avses person som kommer att vara verksam som arbetsledare eller liknande.

Av meritförteckningen ska framgå:

- Yrkesverksamhet samt nuvarande och tidigare anställningar
- Exempel på genomförda/relevanta referensobjekt som ”nyckelperson”. Antal referensobjekt ska begränsas till det antal som erfordras för värdering nedan. Max fem objekt får anges per nyckelperson. Med relevanta referensobjekt menas att dessa ska avse ombyggnad under pågående verksamhet och omfattat minst två månaders entreprenadarbeten. Objektet ska vara slutfört (ej pågående) under åren 2007-2014. För etappuppdelade objekt får genomförd etapp åberopas som referensobjekt.

Poäng för ”nyckelperson” erhålls enligt följande.

- Arbetslivserfarenhet, antal år inom yrket, 3 p.
- Fem relevanta referensobjekt (1 poäng per objekt), 5 p

Om meritförteckning saknas för någon ”nyckelperson” ges 0 poäng för denna person. Slutpoäng utgörs av medelvärdet för angivna personer ökat med 1 poäng om två personer offererats inom uppdragsorganisationen. Varje erhållen poäng ger 67 500 kr i avdrag från anbudssumman.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. En förutsättning för att sådant ingripande enligt LOU är att överträdelsen har medfört att en leverantör har lidit eller kan komma att lida skada.

Sandå Sverige AB och Sandå Halmstad AB har gemensamt ansökt om överprövning och åberopar i stora delar samma grunder. De har dock lämnat anbud i olika fastighetsgrupper i upphandlingen. Förvaltningsrätten utgår därför från att Sandå Sverige AB för talan avseende fastighetsgrupperna C, D och E och Sandå Halmstad AB för fastighetsgrupp A (jfr 16 kap. 4 § LOU).

Bolagen gör i första hand gällande att de vinnande anbuden avseende målningsarbeten för fastighetsgrupperna A, C, D och E inte uppfyller de obligatoriska kraven som ställs på lämnandet referensobjekt i punkten AFB.52 i förfrågningsunderlaget. Det anges emellertid under rubriken för referensobjekten att denna del endast avser entreprenadkategorierna BE, RE, LE och EE och således inte ME (målningsarbeten). Det saknas därför skäl att närmare gå in på frågan om de vinnande anbuden uppfyller kraven.

Bolagen menar även att det vinnande anbudet för fastighetsgrupperna A och C (Lindsmarks) antagits i strid med likabehandlingsprincipen eftersom Lindsmarks har utelämnat e-postadresserna till beställande handläggare i referensobjekt 3 och 5 för nyckelperson 1. Det framgår dock inte av åberopade delar av förfrågningsunderlaget att anbudsgivare måste uppge e-postadress till angivna nyckelpersoner. Det anges endast i punkten AFB.31 att om det saknas uppgifter som efterfrågas i anbudsformuläret

kan anbuderna komma att förkastas. Proportionalitetsprincipen ska dock upprätthållas genom hela upphandlingsprocessen. I upphandlingens utvärderingsfas innebär proportionalitetsprincipen enligt doktrinen bl.a. att en uppgift som diskvalificerar en leverantör måste vara relevant för den aktuella upphandlingen och rimligen inte vara av oväsentlig betydelse (jfr Hentze och Sylvén, Kommentar Offentlig upphandling, uppl. 1:3, s. 16). Det kan därför vara oproportionerligt att förkasta ett anbud till följd av oväsentliga och irrelevanta avvikelser från obligatoriska krav (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 27 juni 2014 i mål nr 1547-14). Det får i förevarande fall förutsättas att syftet med att anbudsgivare ska ange e-postadresser till beställande handläggare är att regionen ska kunna komma i kontakt med denne. Med tanke på att det inte uppställts något krav på att e-postadress ska anges i förfrågningsunderlaget utan endast indirekt genom anbudsformuläret samt att det finns andra kontaktuppgifter till de beställande handläggarna anser förvaltningsrätten att det vore oproportionerligt att förkasta anbudet enbart på grund av två utelämnade e-postadresser.

Bolagen gör här efter gällande att de vinnande anbuderna i de aktuella fastighetsgrupperna inte får beaktas för att de inte uppfyller skallkraven i punkten AFB.53. Enligt denna punkt kan dock inte en bristfällig objektsbeskrivning leda till att ett anbud förkastas, utan detta påverkar endast beräkningen av respektive anbuds utvärderingssumma. Det anbud som har lägst utvärderingssumma antas som det ekonomiskt mest fördelaktiga. Punkten reglerar således endast hur utvärderingen av anbuderna ska gå till. Denna invändning saknar således fog.

Bolaget har dock även framfört att bristerna i de vinnande anbuderna resulterat i en felaktig anbudsutvärdering från regionens sida, varför förvaltningsrätten också har att ta ställning till om regionens beräkning står i strid med uppställda kriterier i punkten AFB.53. Bolagen har såvitt gäller Lindmarks anbud i fastighetsgrupperna A och C endast framfört brister i utvärderings-

hänseende som hänför sig till krav i punkten AFB.52. Bolagen har således inte heller fog för sina invändningar i denna del.

Sandå Sverige AB har dock även fört fram synpunkter på AP Måleris anbud för fastighetsgrupperna D samt E och gör gällande att delar av offere-rad uppdragsorganisation inte uppfyller kraven på ombyggnad under pågående verksamhet samt att referensarbeten ska vara avslutade och ha utförts under minst två månader.

Förfrågningsunderlaget innehåller ingen definition om vad som avses med begreppet ombyggnad under pågående verksamhet. Förvaltningsrätten anser därför att det inte framkommit något i det aktuella fallet som talar emot att begreppet även kan anses innefatta renovering av bostäder där fastighetsägarna inte låtit utrymma bostäderna under renoveringen. Det finns även en ruta där anbudsgivaren ska kryssa i ”ja” om detta krav är uppfyllt, vilket AP Måleri har gjort. Vad gäller referensobjekt 5 för nyckelperson 2 har AP Måleri angett att arbetet utförts mellan juli och september 2011, vilket ger en tidsperiod om två månader. Det finns inte några uppgifter i anbudet som ger anledning att ifrågasätta att arbetet har utförts under minst två månader. Förvaltningsrätten anser därför att Sandå Sverige AB:s invändningar i dessa delar saknar fog. Att arbete har utförts under en period då det är vanligt med semester föranleder ingen annan bedömning.

Avseende AP Måleris uppgift om att referensobjekt 1 för nyckelperson 1 är slutfört först den 13 december 2014 menar regionen att detta rör sig om en sådan uppenbar felskrivning som regionen får begära att anbudsgivaren förtydligar. För att en uppgift ska anses vara en uppenbar felskrivning ska dock uppgiften framstå som fel för var och en som läser den. Förvaltningsrätten anser inte att uppgiften är så orimlig att det måste framstå som uppenbart att uppgiften inte kan stämma. Detta särskilt sedan andra åberopade referensarbeten pågått under lika lång tid. Regionen har därmed inte

haft rätt att låta bolaget komplettera sitt anbud. Eftersom det inte framgår av AP Måleris anbud att kravet på att angivna referensobjekt ska avse avslutade arbeten är uppfyllt kan inte anbudet tilldelas full poäng för uppdragsorganisationen. AP Måleris utvärderingssumma för fastighetsgrupperna D och E ska därmed ökas med 67 500 kr, motsvarande ett poäng för ett referensobjekt. Det skiljer endast 33 000 kr i utvärderingssumman för AP Måleris respektive Sandå Sverige AB:s anbud. Det avdrag som felaktigt tillgodoförts AP Måleri innebär följaktligen att Sandå Sverige AB inte tilldelades avtalet för fastighetsgrupperna D och E. Sandå Sverige AB har alltså lidit skada.

Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att ansökan ska bifallas delvis på så sätt att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse vidtagits genom förnyad anbudsutvärdering avseende målningsarbeten i fastighetsgrupperna D och E, där AP Måleri inte ska ges poäng för referensobjekt 1 för nyckelperson 1 i sitt anbud. De invändningar som bolagen framställer i övrigt mot upphandlingen innebär inte att regionen har brutit mot LOU, varför ansökan ska avslås i dessa delar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Ann-Louise Björnsson

Tf. lagman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Gabriella Fossum.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.